

PEST, MARTIUS 5.

10. szám.

I. FÉLÉV. 1863.

Megjelenik minden esütörtökön. Szerkesztő lakása (kegyesrendiek épülete 35. sz.) Ügynöki hivatal: (Lipótutca 8. sz.)

Evang. Jézus ördögöt űzött ki és az néma volt. (Luk. 11, 14—28.) — 6. Frigyes. 7. Aquin. Tamás. 8. Vas. Istenes János. 9. Czirill és Method. 10. Sebestyén. 11. Rosina. 12. N.-Gergely.

Előfizetés: helyben félévre 1 fnt 31 kr egész évre 2 fnt 62 kr; vidékre félévre 1 fnt 66 kr, egész évre 3 fnt 32 kr o. é

Családképek vazlatban.

VIII.

A családanya, mint hitves.

(Folytatás.)

A második életrendű szabály, melyet szent Pál, a nagy tanító, a családanyáknak előírt, a hűségre vonatkozik. A rendelet szövege ez: Az asszony köteles a törvényhez, a meddig férje él. Hogyha meghal a férje, megszabadult, menjen férjhez, a kihez akar, csak hogy az Urban. A hűségről előhozakodtunk már előbb, midőn t. i. a házasságról szólottunk, azért elég lesz e helyen néhány gyakorlati szabályt előidézni. A hűség azon percben születik, melyben a házasság kötetik, és tart mindaddig, míg az ásó és a kapa őket el nem választja egymástól, sőt ha az életben maradt fél, új házasságra nem lép, köteles azt megőrizni élethosszant. Vannak az emberi testben oly kegyes tagok, melyeknek a legkisebb karczolás is megárt és halálhozó lehet, ilyen a hűség is; óvakodjál azt még fel is karczolni, akár egy vigyázatlan szóval, annál kevesebb lépéssel; tanácskozhatnak azután felette Europa legjelesebb orvosai, nem fogják a gyanu sebtét meggyógyítani soha; a sértett fél szíve sorvadásba esett, és ez megemésztí őt, mint rozsdá a vasat. A hajón, melyen evezünk, nem nagy repedés kell, hogy elmerüljön, a méregből sem nagy adag kívántatik arra, hogy öljön. A házassági hűségnek nem csak az ugy nevezett jó napokban kell viritania, hanem ki kell terjednie az élet minden körülményeire, melyekben ezer alkalom van azt bebizonyítani, mint betegségben, szerencsétlenségben stb.; ilyenkor legnagyobb a nő. Ő, mint egy gyöngé virág a vész előtt földig lekonyul, s midőn a zivatar elvonult felette, sértetlenül felemelkedik; ellenben a férfi, mint az erős tölgy, ellenáll, daczol a viharral, de küzdés közt galjai lehullanak, gyökerei szakadoznak, és ha nincs, ki őt támogassa, kidől helyéből. Hálásan és meghatóva fog ő hűségedről megemlékezni, és ha fordul a koczka, ha a visszafizetés órája üt, őt talpon találandja. Valaki naphoz hasonlítja a férfit, és holdhoz a nőt; a nap ra-

gyog fenségében, de sugarai égetnek; a hold szeliden tükrözi vissza fényét, és hogy a nap pályáját a végtelen mindenségben el ne téveszsze, a hold szünet nélkül körüljárja. — Hogy hűségedet megőrizhesd, legbiztosabb helyed férjed oldalánál van; Éva akkor botlott, midőn Ádámtól távol volt; a gonosz lélek ma is folytatja család mesteriségét, téged kísért mint gyöngébb félt, azért ébren légy. Dicséri a sz.-írás Mikol hűségét, mivel, midőn édes atya, Saul, Dávidot, az ő férjét, halálra tülözte és a házat, melyben laktak, fegyveres néppel megszállotta, Mikol Dávidot, kiről tudta, hogy közelebb áll szívéhez, mint atya, megmentette. Érdekes olvasni a következő történetet is. Harmadik Konrád császár az ő ellenségét, Velf herceget, egy erős várba szoritotta és ostrom alá fogta, és azzal fenyegetődzött, hogy, ha a várat elfoglalja, feldulja azt, és nem kegyelmez meg senkinek. Ennek hallatára a várban levő asszonyok kissé megszeppentek, és követséget küldvén a haragos császárhoz, arra kérték őt, hogy, miután ők sem nem okai az ellenségeskedésnek, sem ellene soha nem harcoltak, legalább fegyverrel nem, ereszsze őket szabadon, és legalább azt engedje meg, hogy mindegyik asszony azt vihesse ki magával a várból, a mi előtte a világon legkedvesebb. A császár a nők ezen kérésének nem tudott ellenállni, és már előre is kíváncsi volt tudni, hogy ugyan mit fognak magokkal elvinni, hihetőleg gondolta magában, utra valót, pipereneműt, ékszeriket, melyek nélkül el sem lehetnek. De szeme szája elállt bámultában, midőn kivonuláskor azt látja, hogy mindegyik asszony, a hereznőt sem véve ki, saját férjét czipeli vállain. A megilletődés könyei gördültek le arcán; nem nézhette tovább e jelenetet, megkegyelmezett mindannyinak, és elvonult seregével a vár alól. Szép példája a hűségnek, mely bebizonyította, miszerint a nőnek e föld hátán nincs drágább kincse, mint férje! Hogy pedig a hűség és ragaszkodás hasonló szül a másiknál is, szép példára akadunk a pogány nemzeteknél is. Ugyanis Tigranes örmény király feleségével együtt Cyrus, a híres perzsa király fogságába került és országát is elvesztette. Cyrus nemes szívű ember

volt, mikor látta, hogy mily derék házaspár esett kezeibe, önkénytelenül mintegy elszomorodott, és nem is választotta el őket egymástól a fogházban. Egyszer azután jókedvében meglátogatta őket, és kemény dörgő hangon ráírvált Tigranesre, és azt kérdezé tőle, hogy mit adna Cyrusnak, ha feleségét szabadon haza bocsátaná. Tigranes bátor ember volt, de e kérdés szívében találta, nem volt reá elkészülve, azért elérzékenyülve válaszolá: „Egész országomat.“ „Szegény ember, országodat nem adhatod, mert azt én már régen elfoglaltam“, mondá Cyrus. „Igaz“, felel Tigranes, „országomat elvetted, de vedd érte áldozatul azt, miteddig meghagytál — életemet; édes lesz nekem a halál is, csak azon boldog öntudatban halhassak meg, hogy ő szabad.“ E feleletre ismét Cyrus nem volt elkészülve, és most ő rajta volt a sor, hogy elérzékenyüljön. „Jól van, felelé, tehát nőd ez órától fogva szabad, neked meghagyom életedet, mert, a mint látom, az úgy sem a tiéd már, hanem feleségedé, azt pedig nem illenék megrabolni, és hogy legyen, miből élnetek, visszakapod országodat.“ Megtörtént. Hosszabb idő mult el, míg dolgaikat rendbe hozhatták; egyszer Tigranes beszélgetés közben felkiáltott: „Cyrus nem csak szép ember, hanem nemesszívű is, hogy tetszett neked, anyjok?“ „Nekem? kérdi az asszony, sehogysem, hisz én nem is láttam őt egyszer sem!“ „Nem láttad? kérde csodálkozva a férj, tehát hová tetted annyi idő alatt szemeidet?“ „Uram, mondja erre az asszony, én azon egész idő alatt szeméimet csupán arra függesztettem, ki érettem birodalmát, sőt életét is kész volt feláldozni!“ ... Kinek nem jutna e helyen eszébe ama fiatal istenfélő Susanna, ki készebb volt magát a halál veszedelmének kitenni, mint a házassági hűséget az élet fentartásáért megszegni. (Olvasd Dániel könyvének 13-ik részét.) Megőrizni a hűséget, még akkor is, ha a másik fél abban alábbhagyna, keresztényi szent kötelesség, mert senki botlása a másikat hasonló lépésre fel nem jogosítja.

Nem csak nem tilos, sőt inkább szent kötelessége a nőnek magát az illő határok közt úgy alkalmazni, hogy férjének szívéet magának lekösse, annak becsülését, szeretetét megnyerje; hisz a nemesebb értelemben vett szeretet a házasság élet egyedüli fűszere, mely annak kellemes ízt, zamatot kölcsönöz; vegyék el tőlök ezen ezerjófűvet, és fogtok bennök találni cзыrenei Simonokat, kik úgy fognak irtózni a házasság élet terheitől, mint az a Krisztus keresztjétől, melyhez csak akkor nyult, mikor megragadták és erővel kényszerítették. Nagy segítségére lesz e részben a családjának mindenek előtt a tisztaság, mert ennek hiánya visszataszító; a hol tisztaság nincs, onnan fut az ember oda, a hol azt feltalálni véli; azután a tisztaság nem is pénzbe, hanem csak némi fáradságba kerül. Szeresse az egyszerűséget, kivált ruházatban, nemcsak azért, hogy így sok haszontalan kiadást megtakarít, hanem mert az izléssel párosult egyszerűség egyuttal vonzó szokott lenni.

Végre, mit mindenek előtt kellett volna szívére kötnöm — legyen a nő minden szavában és mozdulatában szemérmes. Azt a szemérmest értem, melyről sz. Bernard mondja, hogy az az erkölcsök gyöngye, a fegyelem vesszeje, a mértékletesség testvére, azon fáklya, mely

a szemérmes kebel fényét kívülről tükrözi. Eltávolítva magától a gonoszt, a szemérmes különös dicsősége a lelkiismeretnek, a jó hírnév őse, az életnek tisztessége, az erénynek széke, az emberi természet dicsőítésének valódi czime. A szemérmes a női erény koronája, az ő pirja az erénynek verőfénye, melyről a költő így nyilatkozott: „A női szemérmes piros hajnalának a házasság életnapjának feljöttével sem szabad elenyésznie.“ Ez az evangéliom malasztjának legszebb virága, mely a nőt ajánlja és becsessé teszi férje szemei előtt, mely oly szép erény ez, hogy lehetetlen nem szeretni. A szemérmest Isten szívedbe helyezte, mint erényeid őrangyalát, ha azt kitéped, drágán fizeted meg árát, mert vele együtt kitéped a közbecsülést, és aratsz megvetést annyit, a mennyi csak kell. Ugy látszik, hogy ezt egy szóra el sem hiszed, hallj tehát nálamnál okosabb embert; kiírom ama jeles lélekbuvár szavait, kit főnebb már többször idéztem: „Minél tisztább fényben ragyog a nőnél a gyöngédség és szemérmes, annál mélyebb a férjü szívét, bensőbb, ingatlanabb szeretete. A férjü szívében sokszor meghült már a szeretet, csak azért, mert a nő szeretete tulságos, magát végkép feledő és kába volt.“ Mert hát ugyan kinek is kellene a szemérmestlen asszony? hisz még a félig-meddig vásolt erkölcsiek is kitérnek előle az utcán; sok jámbor pedig épen keresztet vet magára és azt mondja: „De szabaddits meg a gonosztól. Amen.“ Ily szemérmesvesszett nőket láthatott a böles Sirák is, és hogy ki lehessen térni előlük, azt is megírta, miképen lehet reájok ismerni a sokaság közepett is: „Az asszonynak paráznasága szemérmesnek kevéségéről és szeme héjáról ismertetik meg.“

Ne is igen csodálkozzál ezen; egy fék van, mely a nőt a jó uton megtartja, és ez, mint már tudod, a szemérmes, ha azonban a nő ezen tul-ad, mint a hegy tetejéről leszakadt kő, úgy gördül az erkölcstelenség mélységébe. Ezen állításom szinte majdnem vakmerő, de lélektani tapasztaláson alapul. „A nő szemérmes romjain mélyebben sülyed mint a férjü. Gyöngesége nem képes a fellázadt állatóság ingereit leküzdeni, mely eloltja az ész szavát. Őt nem elvek, hanem félelem és szemérmes tartják féken. (Rónay „Jellemisme“ 166. lap.) S ha e sorokat átbetűzted, szerezd meg Szabó Imrénk „A Falu Őrangyala“ czimű legújabb munkáját és olvasd el ráadásul a 45-ik lapot :

„Van a nőnemnek“ — úgy mond ezen ünnepelet írónk — „egy őrangyala; míg arra hallgat, nem tévedhet el. Ezen őrangyal a szemérmesesség. . . . A szemérmesesség egészen a nő lényegéhez tartozik, s oly szükséges kelléke, hogy azt még az is követeli a másikban, ki maga régen tul-adott rajta. Ezen szemérmesesség legyen a lángpallosu cherub, ki házad ajtajánál örökösen őrt álljon. Midőn ő kilépni tilt, ki ne lépjen. S ha visszatértekdor pirulva kellene szemérmes nézned, tudhatnád, hogy rosszat tevé.“

Varga Mihály

(Folytatása következik.)

A szent kereszthez.

Oh szent kereszt!
 A vágy epeszt
 Birni Urad';
 Mutass utat,
 Megnyerni a kegyes Teremtőt.
 Vezess hozzá, hogy kérhessem őt;
 Mutasd azon erényutat, mely
 Feléje vezet s égbe emel.
 Kegyelmet adj
 Oh! el ne hagyj,
 Kegyes kereszt!
 Mely nem ereszt
 A bűn zajos
 S utálatos
 Rablánczain
 S bűnbájain
 Örökre elstülyedni
 S a bűnben így elveszni.
 Oltalmadat térdre esve kérem,
 Áldásaid kísérvék életem!
 Boldog fa vagy, gyümölcsöd üdvösségünk,
 Az Isten-ember itt szenvedt érettünk;
 Eszközöld, hogy gyümölcsödöt érdem szerint élvezzem
 S így az örök boldogságot az égben elnyerhessem!

R ó z s a Péter.

A veronai testvérek, vagy a gyilkosság átka.

Schmid Kristóf után.

IV.

(Folytatás.)

Arsenio egyik kastélyába vonult és lelkében bosszút s gyűlöletet vitt magával.

Ezen kastély a zajos Etsch partján emelkedett, tövében a folyó zugó hullámaival szebb vidékre sietett. A sötét, sziklás és kietlen természet egészen megegyezett az önmagával meghasonlott gróf kedélyével. Ezen kastélyban egyetlen szolga, egy szomorú tekintetű ifju, képezé Arsenio környezetét. Ezen kívül egy lélek sem közelgett hozzá.

A végrendeletben különösen feltűnt neki, miért neveztetett e lak fekete tornyu várnak. A legszélsőbb szikla csucsán ugyan állott egy kormos torony, mely a repedő sziklával mintegy összeforrvá látszott, és Antonio szolgának gyakran úgy tetszett, mintha e torony mélyéből hullámok irtózatos moraja, csattanásai hangzanának föl. Azonban még soha sem nézte meg a torony belsejét. E mostani magányában, melyben öcsese iránti gyűlölete mindinkább növekedett, eszébe jutott Arsenionak, hogy e torony ódon ajtaját is megnyissa, azt hívén, hogy talán rejttet kincseket lel.

Szolgája és egy kutya kíséretében megnyitá a torony ajtaját. Hatalmas kockakövekből rakott sötétes boltozatba léptek. Arsenio reszketett; mert oly lélek, melynek belsejébe a vallás és istenífelem sugara csak ritkán vagy soha nem lelhetett utat, minden rendkívüli látványra összeborzad; mert lelkismerete nem vala nyugodt.

Alig hogy ezen hajlékba lépett Arsenio, a kutya ugatva szökött előre, s alig néhány lépésnyire, sajátos nyikorgás közt megnyílt egy kőlap, és a kutya borzasztó sivitással beláthatlan mélységbe süllyedt.

Arsenio is oda mereszté szemeit; és borzadály fogta el lelkét, midőn a lámpafény mellett e rettenetes mélységbe lenézett, melyben a hű eb, a végig tátongó rozsdás vasnyársak beledöfése miatt, rettenetes kinok közt adta ki páráját.

„Hah!“ mondá Arsenio, midőn a kő nyikorogva előbbi állásába visszatért, mintha itt titkos erők működnének; „ki ide leesik, soha nem látja többé a napvilágot, és holtteteme csak az itélet napján jó napfényre!“

Gondosan bezárá maga után a tornyot s utközben oly gondolatok villantak meg agyában, melyek csak oly lélekben merülhetnek föl, mely Istennel s önmagával meghasonlott.

„Antonio“, fordult szolgájához, „a látottakról egy hangot sem mondasz senkinek!“

„Kegyelmes uram“, felelé a szolga, ki már rég megunta e magános életet, „ennél már többet is el kellett hallgatnom.“

A mintegy huszonegy éves ifju szolga, kinek arcában a rossz lelkismeret kinjait a félreismerhetlen bánat nyomaival lehetetlen volt föl nem ismerni, ura után ballagott, miközben mély sohajok keltek lelkéből.

„Mi lelt Antonio“, kérdé bámulva Arsenio, a mint szolgája kétségbeesett arcát megpillantá, „mi bánt? szólj!“

„Oh kegyelmes uram“, viszonzá Antonio, „a mint az imént fölemlíté, hogy ama boltozat oly hely, melyből soha nem látni többé a világot, saját történetem jutott eszembe, mely szintén kiátkoz a világból.“

„Most emlékszem rá“, szólt a gróf, „már régen megigérted, hogy történetedet elmondod. Ma amugy sem megyek már vadászni. Akarod elmondani?“

„Szívesen“, viszonzá Antonio, „ha megengedi. Sok szomorú és kevés vig van abban, kegyelmes uram!“

A gróf leülteté Antoniot, hogy történetét elbeszélje.

V.

A szolga, kinek szomorú hangját a történetek emléke a legkeserűbb fájdalomra fokozá, a következőleg kezdé beszélni:

„Midőn kegyelmes uram szolgálatába fogadott, épen elhatároztam volt véget vetni életemnek. Azonban ön még idejében érkezett, és e magányban legszebb alkalom kínálkozik, a fölindulásomban s könnyelműségemben elkövetett hibámat átgondolni és megbánni.

Volt jó, becsületes bátyám, ki engem fölötte szeretett, mit magamnak is be kell vallanom; de én, magam sem tudom, mi okból, mindenkor gyűlöltem őt. Anyánk elhalván, kis örökséget hagyott reánk azon utasítással, hogy ezt vagy megoszszuk, vagy közösen kezeljük.

Az elsőt fogadtuk el; de épen ezen osztás vala szerencsétlenségem. Én rossz, könnyelmű ember voltam, ki tulajdonát inkább eltékozlá, hogysem megtartotta volna, és így történt, hogy rövid idő mulva mindenemből ki valék vetköztetve és nagy szegénységre jutottam.

Bátyám kis jószágát ügyesen s sikerrel kezelé, és noha mindenkor gyűlöltém, mégis gyakran ő reá szorultam s segítségét kellett igénybe vennem. Szégyen s bánat közt kell bevallanom, hogy testvéri legszebb szeretétét rut hálátlansággal viszonzám.

Kártya és rosztársaság által annyira sülvedtem s elvetemedtem, hogy Isten ege alatt a legnyomorultabbá lettem!

Bizonyos napon több kicsapongó társammal ismét a csapszékben ültem és nem csak kölesönvett pénzemet vesztém el, hanem még nagyösszegű adósságot is tettem, melyet okvetlenül meg kellett térítenem, különben a törvényszék kezébe kerülök. Mit tegyek most?

Mindent félretéve, elmentem bátyámhoz, s noha alapos okoknál fogva már nehányszor visszaütöttem, azt hittem, hogy ezuttal teljesíteni fogja kérésemet! Azonban hasztalan volt! Hazugságnak vettem, midőn azt mondá, hogy utolsó pénzén kis földet vett; pedig rég tudhattam volna már, hogy szíve mindenkor őszinte volt.

A kétségbeesés, melybe szerencsétlen helyzetem sodort, annyira elragadott, magam sem tudom, mikép történt, irtóztató dühömben gyilkomhoz kaptam és kedves jó bátyámat földre terítém!

Midőn vérét mély sebből omlani láttam, borzasztó ijedtség s bánat néhezedett rám, és midőn haldokló szemei mintegy bocsánatot intettek felém, elvesztém eszméletemet és örülten rohantam el, míg e vidékre vetődtem, hol kegyelmes uram magához fogadott.

Antonio kissé elhallgatott, és a mint észrevév, mikép ura merev szemeit bizonyos pontra szegzé, mintha maga is sötét gondolatokat forralna, bánatos hangon folytatá:

„Nem tudom, megöltem-e bátyámat vagy életben van-e még?! De ezen bizonytalanság még egy óráig sem hagyott nyugodni; szüntelen csak véres alakját látják szemeim, éjenkint pedig álomban jelenik meg az ártatlan. Rettenetes állapot a lelkismerettől így gyötörtetni; halálos ellenemnek sem kívánék ily órákat.“

„Hallgass!“ mondá kedvetlenül Arsenio, „történeted olyan mese, minőt az anyókák szoktak elmondani, hogy a gyermeket elaltassák.“

„Uram, báresak mese volna,“ felelt hangosan Antonio, „oh, akkor nem lézengnék itt mint sötét árny, nem félnék enmagamtól; fájdalom, a legborzasztóbb igazság!“

„Elég erről“, parancsolá nyers hangon a gróf, mintha az elbeszélés saját komor lelkületére is kellemetlenül hatott volna, „nyergeld meg paripámat és készíts mindent elő a vadászatra; szórakozni akarok.“

Antonio dolga után látott. Arsenio pedig sebesen fölemelkedett helyéről, az ablakhoz lépett és a vidék rengeteg erdején jártatá sötét tekintetét, majd tompa hangon mormogá: „Majd meglátom, nem szerezhetek-e elégtételt az igazságtalan örökségért! Ha az átkozott fiu nem élne, most legszebb kastélyaim tündökölnének a hegyeken és gróf Contarini Arsenio gazdag s tekintélyes lovag volna, míg most még a gyermek is gyanus szemmel nézi! Hah, hogy ama hibát kellett elkövetnem! Az elhunytak ugyan igaza van; de ismeré

természetemet és gyaníthatta volna, hogy intézkedéssel semmi jót nem tesz. Elég.“

Gyorsan járt-kelt a szobában és tovább folytatá: „Másképp kell lennie, ha mindjárt végső eszközhöz kellene folyamodnom!“ E szavakat oly borzasztó határozottsággal mondá ki, hogy könnyen azt lehetne hinni, mikép oly rettenetes terveket forral, melyek csak a legelvetemedettebb lélekből fakadhatnak. És tovább folytatá: „Már kimondám, hogy másképp kell lennie!“

„E vad magány egészen alkalmas arra, hogy azt, mit állapotom megváltoztatására tennem kell, elősegítse. És ama zarándoklás is meg fog történni!“ Gunyos kacajra fakadt és úgy tetszett, mintha romlott szíve kedvet lelne ily ajtatos szokásokat gunyolni.

Oh ha e kevély, pénzszomjas, minden nemesb érzelmet nélkülöző szívebe pillanthattunk volna, szándokaitól visszaborzadtunk volna!

Nemes, nagylelkű öcsese mindent felajánlott neki, csak hogy szeretetét birhassa: azonban gögje nem engedé, hogy ajándékul fogadja azt, mi nézete szerint amugy is az övé.

Antonio most ismét belépett, jelentvén, hogy a vadászatra minden készen van. Gróf Arsenio gyorsan elhagyá lakát és nem sokára a vadászkiürt szava hangzott a néma erdőkben és viszhangokat ébresztett a magas sziklákön.

F e l s m a n n József.

(Folytatása következik.)

Nagy-böjt.

Üdvözöllek a magas keresztén
Büeneinkért elhult áldozat!
A kinek minden térd meghajoljon
Mennyben, földön és a föld alatt.

T a l a b é r.

A farsang minden vigtségével elmúlt. Vizsgáljuk meg, mit hagyott maga után? Összezsugorodott ránczos erszényt, tires reményeket, néha egészségtelenségét, szívfájdalmakat. Salamonnal kiálthatunk föl: Hiúságok hiúsága és minden csak hiúság és a lélek gyötrelme! Szalmatűz, füst, nagy semmi az egész! Helyesebb az egyház eljárása, mely most, midőn a szívet és lelket esábitó multságok elmúltak, kitzüzi a sz. kereszt sokat mondó zászlaját, hogy árnyában tartós és maradó örömet, lelki üdvösséget szerezzünk. És maga az ünnepélyes esend komolyan int: „Ime az üdvösség napjai; itt az idő, hogy álmainkból felébredjünk!“

Imádság, böjt, alamizsna az, a mit az egyház, e jó anyánk leginkább sürget e szent napokban. Vétkeztünk Isten ellen: engeszteljük meg imádság által; vétkeztünk minmagunk ellen: sanyargassuk testünket böjt és önmegtágadás által; megbántottuk felebarátunkat: a kiengesztelésen kívül adjunk alamizsnát felebarátunknak; hogy így eleget tegyünk már az életben a sérelmekért.

Imádság édesíti meg a böjtöt. Igaz, máskor is kell és pedig mindennap imádkozni, de mégis a böjti időben Krisztus Jézus keserves kinszenvedésének emlékére még többet imádkozunk. Így például tegyük föl magunkban, hogy mindennap este a rendes imádságon kívül 5 „Miatyánk“ot és 5 „Üdvözlét“et mondunk el az Üdvözítő drágalatos út sebének tisztelésére. Továbbá menjünk el szorgalmasan a böjti beszédekre, melyek lelkünkre oly kenetteljesen hatnak. Olvassunk jámbor könyveket, és elmélkedjünk Jézus Krisztus kinszenvedéséről. Oh mily szép házi szokás egész böjton Krisztus kinszenvedésének történetét hangosan fölolvastatni. Ne sajnáljunk egy kis időt, főleg pén- teken a kalvária látogatására. Itt látjuk szemléletileg, mily nagy szeretet volt az, mely érettünk magát föláldozta.

Igen, atyámfia, ezren és ezren zarándokolnak azon valóságos kalváriához, hol Üdvözítőnk meghalt. De mi nem mehetünk oly messzire, és azért van nekünk is kalváriánk, ama valóságos kalváriának mássa, hogy itt rebejjünk méltó halát az Üdvözítőnek. Kalvária hiányában az egyszerű fakereszt előtti megjelenés és imádság is oly édes, oly magasztos, hogy a lelket képes szent érzelmekre gerjeszteni Jézus Krisztus iránt.

Második teendők a böjti időszakban a böjtölés. Térjetelek hozzám, mond az Úr, böjtölés- s kesergéssel. A böjthez tartozik még, a szokott s egyébként megengedett multságokak lehetőleg kerülni. Néha-néha egy kedves ételtől megtagadást vagy különben más nem tilos szórakozás kerülése igen jó önmegtartózkodási gyakorlat. Ez által egy részről eleget teszünk bűneinkért, más részről a vétek ellen óvszert nyertünk.

E két gyakorlat fűszere az alamizna-adás. Ne is mondd, hogy nincs, magam is szegény vagyok, mert azért mégis adhatok kevésből keveset. Az özvegynek fillére nagyobbértékű volt Jézus szemében, mint a többi adakozó pazar adománya, mert ő utolsó fillérét is k ész volt szent czélra áldozni. Az Isten nem annyira az adomány mennyiségét, mint az adakozó szívét tekinti. Nehány kanál leves, elhasznált ruhadarab, jó szívvel nyújtott házikenyér a szegénynek balszam gyanánt szolgál, érdemeidet pedig az égben szaporítja. Egész életünk folytonos láncsolata legyen a jó cselekedeteknek, mert:

Ki földre néz, utat égre
Nem talál;
S a ki kérés, utját állja
A halál.

Oh Jézus! add, hogy a megkezdett böjti napok lelkünk üdvére váljanak, és keserves kinszenvedés emléke tartson vissza bennünket minden büntől, hogy így a testnek és világnak meghalva egyedül neked éljünk!

Fájdalmas anya Mária! légy szószólónk, hogy nyomdokaidat követve, téged az örök életbe is követhessünk.

Mendlik Ágoston.

Katholikus hitélet.

Szatmár, febr. 14. Egyházmegyei lapunk 263-ik számú encyclikájában ezeket olvassuk: „Leonhard Mihály János D. püspök, es. k. tábori apostoli helyettnök, ő es. k. Felsőege belső fitkos tanácsosa, a szent hittan tudora stb. f. évi januar 19 kén, életének 82-dik évében Bécsben az Urban elhunyt. Többféle magyarra fordított irodalmi termékei méltó dicsőréttel kiemelendők, mint: imakönyve, és „A vasárnapi és ünnepnapi szent evangéliumok magyarázata“, valamint szentbeszédei és katechezisei. Minket hálára leginkább azzal kötelezett, hogy Szatmárott a katonaleánykák intézetét alapította stb.“ — Alkalmat veszek magamnak e sorok közlésénél a boldogultól bővebben is megemlékezni. Méltányos dolog és igazságos, hogy e halhatlan érdemű főpápnak hálakoszorút aggassunk sirkeresztjére, hálakoszorút, melyet a főpásztori körlevélben emített katonaleánykák helyett — kik a satmári irtalmas nénék gyöngéd ápolására és gondjaira bizvak — tisztelettel tesztek le a halhatatlan emlékü boldogultnak sirjára. Elfogulatlanul szólhatok róla, hiszen nem sértem többé szerénységét. A bécsi währingi sirkertben nyugszik már egy hónap óta, Istennek e kedves szolgálója, a nemes és fáradhatlan emberbarát, a ritka önfeláldozással szegényekről gondoskodó atya, ki megelégedve azzal, hogy, a mit tesz, Istennek kedves, és öntudatának jutalmazó megnyugvást szerez, legörömeztobb rejtekben művelte az irtalmasság bámulatos műveit, küldte be „a megnevezettai nem akaró“nak ezime alatt, a szegényeknek szánt alapítókéket, melyenkről a königrázi ft. szentszék emlékezik, és mely a königrázi egyházmegyében letett alapítványait 90,960 részint állampapírokban, részint készpénzben letett forintokra teszi.

Jótekonyságának ezenfölül egyik jelentékenyebb színhelye Szatmár városa lett. Itt akart — szintén nem az embereknak, hanem az emberiségnek élt nagy püspök, Hám Jánossal kezdet fogva a es. k. hadseregbeli altiszteleánykák számára növelődét állítani, s midőn Szatmárnak b. e. püspöke a nagy czélra

száz és több ezereket áldozott, főemelkedett két évtized előtt a Szatmárt Németitől elválasztotta Szamos egykori árkából a szárnyepülettével messzire diszlo kétemeletes nőzárda, mely az illető kegyes egyháznagyok nagylelkűségéből az ország különböző helyein eddigelé 7 fiókházat számlál, melyekbe jótékony angyalokul küldetnek szét paulai szent Vince leányai, az irtalmas szeretetben nagykorúságra fölnevelt nénék. A katonaleányok számára itt letett alapítványa a boldogult Leonhard püspöknek 76,000 frtot tesz, melynek kamatait az 50—60 létszámhoz képest bőven pótolja ugyan az irtalmas ház szeretete, övé marad mégis e gyermekek neveltetése körül a főérdem. Látni kell, a nemzetiségek különféle színezetéből a testvériség és egyenlőség szép koszorujában foglalt ezen egyenruhás leánysepreget, és odagondolni a viszontagságteljes katonai életre, mely a laktanyák környékében leánynevelésre épen nem alkalmas; látni, a mondott okok miatt, sokszor oly nagyon megnehezített nevelési föladat körül fáradozó gondos nénéket, kik épen azért mondottak le az anyai névről, hogy sokak anyává lehessenek, és csak ugy foghatjuk kellőleg méltányolni a nagy jótéteményt, mely jötevőjét magasztalja. — Ha továbbá ugyane zárdában elkülönítve létesített felsőleánynevelődét tekintjük, mely részint mérsékelt 160 frtnyi élelmezési fizetésért e megye többnyire nemes leányait neveltetí, a kor igényei szerint szende nőkké, Isten szíve szerinti anyákká ügyekszik képezni; a nőtanítóképezdét, mely ez áldásos falak között virágzik; az itt nyitott varróiskolat, a jól látogatott 4 osztályu külön városi leányiskolat, melyeknek kegyelmes püspök atyánk a jötevője, Isten kegyelme után vigasztaló, életető szelleme: ki ne gondolna hálával a nagy Hámra, kinek ezerei ily szépen gyümölcsöznek, ily bőven kamatoznak, ki ne áldaná Leonhard hamvait, kinek jó, a szegényeket olyannyira szeretett lelkéből indult ki ez intézet létesítésének első eszméje, melylyel kapcsolatban lettek mindezek, mik halhatatlanokká teszik a nagy férfit. — Érez-tük mindezt és hálaimák közt emlékeztünk meg érdemszerűleg az irtalmasság e műveiről; különösen e nagy halottért múlt hó 29-én az irtalmas-nének templomában, teljes egyházi segédlet mellett püspök ur ő nmlga által gyászszertartásaival bemutatott engesztelőáldozat alatt, melyen az ajtatos hívek serege mellett jelen volt diszöltözötben az itt állomásozó es. k. 6-ik zászlóaljbeli és hg Lichtenstein ezredbeli tisztikar. Legyen az Ur jutalma a kegyes boldogultnak. I. T.

Tolna, febr. 15. Városunk e napon magasztos és a szívet szent érzelmekre buzdító ünnepélynek színhelye volt. Ugyanis e napon két arany menyegző ünnepeltetett. Az e hosszas élettel megajándékozott szerencsés arany menyegzősök: B a g ó József tolnai eszmadia mester és egyházi, és K i s s András tolnai napszamos. Ft. P é c s y József ez. prépost és tolnai plebános ur, tekintetbe véve, hogy mindegyik ezen felszázadot a sz. házasságban töltött párok közül a tolnai templom körül sok érdemet szerzett magának; az első már 15 év óta egyházi levén, ki mindig serény vala a templom tisztán tartásában, a reá bizott ügyek kezelésében; a másik a templom körül a főnebb tisztelt prépost ur ő nsga által alapított és plántált sétaterben a fák ültetésénél, a virágok és növények ápolásánál lankadatlan szorgalmat mutatván, mind az ünnepélyes szertartásnak az Isten házabani elvégzését, mind pedig mindkét párnak, és illető gyermekei, unokái és rokonai megvendéglését a plebániakban elhatározá. Nevezett napon tíz óraker zenészóval mind a két pár a templomba vezetettvén, az elvégzett ünnepélyes nagy mise után prépost ő nsga először magyar, utána német nyelven tartott lelkés, és a veséig ható, az ünnepélyt magyarázó, s ebből Isten iránti kötelességeinkre emlékeztető szent beszédet, miknek végeztével a jeggyűrűk szentelése, és a párok megáldása következett, mely magasztos és szép szertartás ezerek szeméiből könnyeket, az örömmek, hálának és keresztény érzületnek könyeit fakasztá. Mire a préposti lakban a hatvanra menő vendégek, ugy mint arany násznépek megvendéglése következett. Kedves benyomást tett a talpraesett verszet, melyet n. U d v a r d y János tolnai segédlelkész ur készített. *) A Mindenhatónak áldása legyen az arany menyegzős párokon. G e n g J. tolnai tanító.

*) Fogadja köszönetünket a beküldött szép verszetért, melyet azonban, hely szüke miatt, nem közölhetünk. Szerk.

Soprony, februar 25. Az „Idők Tanuja“ ez idei 41-dik számában a többi közt ez áll: „Igy lesz kath. legényegylet Pesten, Egerben, Szegeden, Nagy-Szombatban, Pozsonyban, Győrött és Váczon.“ E tudósításból nem tudni mi okból kimaradt Soprony, hol szinte nagyon kath. legényegylet; melyről a „Kath. Néplap“ 41-dik számában 1859-ben a sopronyi levelező azt írta: „A kath. legényegylet, mely anyaszentegyházunk újabb intézményeinek sorában méltó helyet foglal, itt is megalakult az idén, és virágzásnak indult ft. Hodich Ferencz, sopronyi kanonok ur, az elemi és alipariskolák, és képezde-intézet igazgatójának erélyes elnöklete alatt, a ki ezélszerű intézkedéseivel jó alkalmat nyújt az egyleti tagoknak, hogy a nemes előhaladásban fölkiűdjék magokat a művelt osztály díszpolczára.“ A Sopronyban 1859-ki martius 19-kén alapított kath. mesterlegények egyletének „alapszabályai“ magyarul is megjelentek 1861-ben. Szabadjon fölemlítenem az egylet czélfát: „Soprony városa katolikus mesterlegényeinek további kiművelése a szilárd vallásos és polgári érület s életnek ébresztése és kifejtése által, hogy ekkép derék, becsületes mesterek képződjenek.“ Erre szolgáló eszközök: „nyilvános előadások, oktatás a hitben, valamint a többi szükséges és hasznos ismeretekben; ének, alkalmas olvasmányok, kölesönös értekezés és társalgás, középületes és javulás lelkismeretes beteljesítése által a keresztény katolikus hivat megillető kötelességeknél.“ A legényegylet bevétele 1859-ben volt 1068 frt 50 kr, 1860-ban 1284 frt 12 kr; 1861-dik évben pedig 1033 frt 74 kr újpénzben. A legközelebb mult karácsonkor a zeneegylet teremében tartott „előadások“ igen látogatottak valának, a kegyes adományok nem hiányoztak.

Mátyás apostol napján történt Sopronyban először, hogy fényes nappal ünnepélyes kísérettel vittek ki holt a páczát a köztemetőbe. Körülbelül nyolcz éve annak, hogy az Orsolya-apácák zárdái sírboltja tetemesen roskadozni kezdte; azért a köztemetőben szereztek helyiséget, hová az Urban elhunytak hideg tetemeit szép esőndesen az estszürküllet beálltával átszállították. Most azonban meghalván König Francziska praefecta életének 82-dik évében, ki ezelőtt tiz évvel mint 50 éves tanítónő arany kereszttel díszítettett föl bokros érdemeinek elismeréséül; bölcsen ugy intézkedett az apácák gondnoka, ft. Ráech Ferencz sopronyi kanonok és városi plebános ur ő nagysága, hogy apátsüveg alatt pápi segédlet mellett délelőtti kilenez órákor temetési boldogulattal; a tanuló leánykák, az elemi s alipariskolások és a képezedei ifjuság elülmenetele és nagyszámú kath. családok épületes kísérete mellett. Az elenyészhetlen világosság fényeskedjék neki. — Esmetársulatnál fogva megemlítőnek vélem, hogy a leánykák tanítása- s nevelésével foglalkozó Orsolya-apácák pompás nagy iskolaházat emeltek; de ennek következtében régi templomuk és az utczára szolgáló oldalépületek is leromboltatván, temérdek pénzt von igénybe. Hogy a megkezdett építkezés sikeresen folytattassék, tavaly az ügy élére állni kegyeskedett gróf Széchényi Pálné ő excellencziája, ki lankadni nem tudó fáradsággal összekéregtetett és gyűjtött mintegy tizenhét ezer forintot újpénzben. A nagy oltár és szószék elkészítettését magára vállalni sziveskedett nagy áldozatkészséggel ő méltósága, Simor János, győri megyés püspök ur; kinek kegyes gondoskodása és fölhatalmazásából most a nevezett építkezési ügyben mint főtenyező ernyedetlen szorgalommal fáradozik Soprony városának szilárd jellemű fia, Flandorffer Ignác, nagykereskedő, kinek hathatós közbenjárására a nemes város 90 ezer téglát ajánlott meg, melynek behordásához már hozzá is fogtak az ajtatos kath. hívek. A napokban „sorsjegyek“ is fognak kibocsáttatni, mihelyt a nyerdő tárgyak együtt lesznek, és a kiszemelt helyiségen közszemlélre kitétetnek. — Örvedetes ujdonsággal fölhozhatom e helyen azt is, hogy az 1482-ben épült „Szent-Mihály“ városi főtemplom szentélyének megújításához lelkesen hozzáfogtak. A főoltári művész faragványokat Fendaszthalos készíti, a festett üvegtáblák elkészítésével Wilfing lankadatlanul fáradozik. Kívülről a szükséges állványok már fölállítvák.

Kinek keble nem dagadna az öröm legtisztább érzelmeitől, midőn hallja, hogy a megyés püspök ur ő méltóságának elszánt akarata még az idén Sopronyba behozni az irgalmas nénéket? Az új-utczában az ugy nevezett püspökházban fognak lakni.

Ezen becses lapok buzgó olvasóinak tudomására adni jó-nak látom, hogy a sopronyi hívek nem csak a belföldi jó czélokra adakoznak; hanem még a messze távolbani hitsorsosaink nyomasztó inségén is enyhitni, segíteni törekednek. Megfordult ugyanis nálunk Chaldani Mihály, ki Syriában az aleppói érsek helyettese, alamizsnát kéregtetett azon özvegyek és árvák fölsegelésére, azon templomok és kórházak fölépítésére és tatarozására, melyeket két évvel ezelőtt kifosztogattak s összeromboltak a druzok, a tüzet imádó pogányok. Es a jó sopronyiak mit adtak neki? Összesen 295 frtot új pénzben; a mennyit még egy magyarországi városban sem kapott. Chaldani előadása szerint Syriában a maroniták mind katolikusok, kiknek száma 700,000-et teszen; világi pap vagy 500; szerzetes áldozár van 4000, és szerzetes frater 2000; az apácák száma a 700-at meghaladja.

Kassa, febr. 17. Egy jó keresztény kath. embernek nem lehet nagyobb öröme annál, mint mikor a hitélet mezején termő virágok helyzetéről örvedetes tudósításokat lát fölvirulni a nyilvánosság terén; kivált a mai, minden szent iránt majdnem egészen közönyös világban, melyben a kor mérges szelleme még a vallást s ennek hirdetőit is a semmibe tengerebe silyeszteni szeretné, hogy így aztán annál szabadabban áldozzon az érzékiség daemonjának. Daezára azonban elleneink ezen törekvéseinek, a világ legigénytelenebb helyén is számtalan oly jelenségek mutatkoznak, melyek az emberrel önkénytelenül is elhitetik, hogy Krisztus urunk által alapított szentegyházunkon még a pokol kapui sem veendhetnek diadalmat, és hogy az egész a világ végezetéig föl fog maradni, míg végre egy akol és egy pásztor leend. Egy virágoskát, mely gyengéden ápolt hitéletünk kertecskéjében termett, mutatok be én is a „Kath. Néplap“ t. olvasóinak, mintegy bizonyosságjeléül azon szent hitnek, mely keblünkben oly hő lánggal ég. A farsangi öröme csábító napok valamint máshol, ugy itt is zajos vigalmak nyilvánításával valának fűszerezve; de azért az érzékiség eme örömnappjaiban sem feledkezünk meg a nagy apostol ezen szavairól: „Örüljete az Urban!“ hálát adván neki egy részről a reánk árasztott jótéteményekért, más részről meg kegyelemért könyörgvén az őt megbántók számára. A lefolyt farsang három utolsó napja tehát az, mely bizonyosságot nyújt, hogy itt is léteznek számtalan jó keresztények, kik a kath. anyaszentegyház által hirdettet isteni vallás szárnyai alatt hiszik föllehetni a valódi békét, örömet és boldogságot. Folyó hó 15-én, midőn a jezsuita-templom harangjai reggeli 6 órákor megkondultak, az áhitatos hívők serege nagy számmal gyülekezett az említett szentegyház kebelébe, hogy a farsang három utolsó napját, midőn a világ örömpóharaival a legnagyobb mérvben kinálkozik, szokás szerint áhitatosságban töltse. Igen, szokás szerint; mert nekünk minden évben a farsang végnappjai nem csak mulatság, de az áhitat idejeit is szolgálják, hogy hála adassék a mennyei fölségnek a töle nyert jókért, és bünboesánat eszközöltessék mindazok részére, kik a farsangi napok örömeitől elszédítettve ellene vétettek. Az ünnepély 15-kén — vasárnap reggeli 6 órákor — vette kezdetét a Szentléleknek a vértéküli áldozat bemutatásának alkalmával történt segítségül hívásával s az Oltári szent-ségben jelenlevő ur Jézus Krisztusnak az áhitatos és nagy számmal egybegyült hívek nyilvános imadására való kitételével; miért is a jezsuita-templom az említett három napon mindig nyitva állott az Ur imadására siető áhitatoskodóknak. Naponkint négyszer tartatott nyilvános isteni tisztelet: reggel 6 és 9, délután 3, este pedig 6 órákor. Az ünnepélyes isteni szolgálaton a buzgó hívek sokaságán kívül példás ajtatoszággal jelen voltak a növedékpapok. A szentség számolya tanuló ifjuság — párosával fölvaltva fél-fél órát töltött térden állva a világ Megváltója imadásában. Es ezen emlékezetes ünnepély ma esteli 6 órákor végződött. Ugyanis ekkor ismét áhitatra gyülekezünk, és mintán az Oltári szentségről szóló litániát az ahhoz tartozó könyörgésekkel elzengtük: megkezdődött azon körmenet, mely az idő zordonsága miatt rég nem mehetett oly fényben véghez, mint e mai napon. A fűtécának azon része, hol az Oltári szentség körülhordoztatott, fényesen ki vala világítva; minden ház ablakában két-két gyertyát gyűjtött meg a szeretet a menyneki király tiszteletére. A háromnapi ünnepély „Téged Isten“

nel végződött, mely mindjárt a körmenet után meg is tartott. — Az isteni szolgálatot nt. Neimer János felső gymnasiumi buzgó exhortator végéig teljes egyházi segédlettel, azon lelki örömmel, melyet az Ur hiv papja kötelessége teljesítésének öndatában szokott érezni. S o l t é s z Á g o s t o n .

Társulati ügyek.

Pest, mart. 4. Örömmel jelentjük, hogy a Sz. - L á s z l ó - T á r s u l a t Budán is megalakult. Az alakító tanácskozmány L o n o v i c s József érsek-elnök ő excja elnöklete alatt D a n i e l i k János cz. püspök s társulati alelnök ő mlga lakán Budán igen fényes rangu s rendü urak buzgó részvéte mellett folyó hó 3-kán tartatott meg. Az ezen tanácskozmányról tudósítást, idő rövidsége miatt, jövő számunkra kénytelenítettven halasztani, egyelőre csak arra szorítkozunk, hogy Budán egyházi elnökül L i p t h a y Endre cz. püspök ő mlga és R u d o l f Vinceze prépost ő nsga, világi elnökökül pedig b. August Antal és E ö t v ö s Pál udvari tanácsos ő mlgaik kérettek föl.

Pest, mart. 2. A mlga kalocsai érsek a m. év utolsó negyedében a kalocsai érseki megyében a Sz.-László-Társulat számára befolyt, 487 frtot tevő szeretetadományokat beküldvén, L o n o v i c s József érsek s társulati elnök ő excja K u n s z t József kalocsai érsek ő excjához a következő válasziratot intézte:

Nagyméltóságú és főtisztelendő Érsek ur!

Méltóztatott Excád folyó hó 13-kán hozzám intézett főbeesü átíratával a böles kormányával díszlő érseki megyében a Szent-László-Társulat részére a mult év utolsó negyedében begyült 487 frtot o. é. áttenni, és engem egyszersmind a társulat állapotáról értesíteni. E szerint a társulati tagok száma az érseki megyében 2370-et tevé és az ezektől a mult év folyama alatt begyült adakozások összege a főnebbi 487 frt betudásával, 2123 frt 51 krnyi tetemes mennyiségre rugván, az ebben nyilvánuló örvendetes jelenség értékét még az is fokozza, hogy több helyen egyházközségi bizottmányok, és pedig ide s tova igen szép számmal, pl. Futakon 420 taggal alakultak, hol pedig ilyenek létre nem jöttek, ott a szakadatlanul befolyó önkénytes adakozásokban mutatkozik a társulatunk iránti buzgó részvét és a készséges hajlam annak szent céljai előmozdítására. Társulatunknak a legszebb reményekre följosított ily örvendetes gyarapodása a kalocsai érseki megyében jeles tanúsága levén azon ritka ügyszeretnek, melylyel Excád azt fölkarolni méltóztatott, és azon dícséretes buzgalomnak, melyet az Excád példája után induló megyéjebeli derék lelkész urak e téren kifejtének, elnöki kedves kötelességemnek tekintem ez oknál fogva, de a főnebbi 487 frtnyi gyűjteményért is Excádnak és azoknak, kik ily eredménydus működésében segédkedtek, valamint azon ajtatos híveknek is, kiknek Isten dícsőségére s az anyaszentegyház javára fölajánlott filléreiből keletkeztek a társulatunk messzeható céljait sikeresen előmozdító oly tetemes összegek, magam s társulatunk mélyen érzett öszinte háláját ezennel kifejezni.

Az Excád által említett nehézségek, valamint társulatunk üdvös voltának bizonságaul, ugy annak zálogaul is szolgálnak, miszerint társulatunk minden akadályok daczára miként eddig, ugy jövőre is habár lassan de folytonosan fog gyarapodni s Isten szent segélye s honunk apostoli buzgalmu főpásztorainak pártolása mellett épen a küzdelmekből ösztönt, reményt s élet-erőt meríteni sz. Gergely ama vigasztaló szavai szerint: „Qui aeternitatis negotia et proemia consecretantur, vires ex adversitatibus sumunt, quia crescentie pugna gloriosiore non ambigunt manere victoriam, ipsaque adversitate proficiunt, sicut ignis flatu premitur, ut crescat, et unde quasi exstinguuntur, inde roborantur.“

Többire nagybecsü hajlamaiba kitünő tisztelettel ajánlottan vagyok stb. Pest, febr. 26-án 1863.

Különfélék.

— Köszezről a következő hálanyilváníást veszszük: „K a r o l i n a Augusta, ő es. királyi Fölsége az anya-esászárné, ki magas nevét az egyházak, az iskolák s egyéb jótékony intézetek fölvirágzásának történetében eddig is halhatatlanná tette,

egy a Köszez városában szent kegyeletek által emelendő új templom javára 600 o. é. frtot kegyesen és nagylelkien adományozni méltóztatott. Ft. Griller Antal esperes plebánus ur e kegyeletes tettet nem kis örömmel a szószékről elérzékenyült híveinek tudtul adván, azokat fölszólítá: hogy ő es. kir. Fölségének boldogságaért hálaimákat emeljenek Istenhez. Háladatos szívünk mély érzetével kívánjuk: hogy ő es. kir. Fölsége másokat boldogítva, maga is boldogul még sokáig éljen.“

— A Sz.-László-Társulatról adott tudósításainkból t. olvasóink emlékezni fognak B a k u l a Péter atyára, ki a hercegovinai missiónak főnöke. Ez új kath. iskolák és templomok föl-építésére szeretetadományokat gyűjtvén, e czélra ő es. s apost. kir. Fölségétől 100 db. es. aranyat kapott.

— Megjelent: „**Magyar egyházi szónok.**“ Folyóirat. Vasárnapi, ünnepi, böjti, alkalmi s oltári beszédek, valamint homiliák gyűjteménye. II. évi folyam. Szerkeszti s kiadja G a r a y Alajos. IV. füzet. E minden pártolásra méltó folyóirat ezen legújabb füzetének tartalma következő: Böjt III. vas. utáni csütörtökre, péntekre, szombatra; böjt IV. vasárnapjára s az erre következő hétfőre, keddre, szerdára, csütörtökre, péntekre, szombatra; böjt V. vasárnapjára s a következő hétfőre, keddre; Gyümölesoltó-Boldogasszony ünnepére; az utána következő szerdára, csütörtökre, péntekre, szombatra; böjt VI. vasárnapjára.

— Buzgóan ajánljuk t. olvasóinknak e korszerű és reánk katolikusokra nézve nagyérdemű füzetet: „**A pápai fejedelmiség és birtok.**“ Irta Z e r i c h Tivadar stb. Az erdélyi püspöki hivatal engedelmével. 64 l. Ára: 50 kr. Az erdélyi püspök ő excja által kegyesen ajánlott munka 24 szakaszra oszlik, és lelkesedve esetelvé a pápa jelen helyzetét s a kath. világ ez érdembeni közérületét, a pápai birtok és fejedelmiség eredetét és fejleményeit történeti egymásutánban itt ott élesebb színezettel ugyan, mindazáltal érdek- és figyelemgerjesztőleg, nemkülönben tanulságosan tárgyalja. Szívesen hiszszük, hogy az olvasó, meggyőződését szilárdítva, haszonnal fogja e nagy szorgalommal szerkesztett füzetet forgatni. Kapható a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalában.

— Megjelent 1863-ra a pápai évkönyv (annuario pontificio); ez több érdekes adatot foglal magában. Különösen közli a papáknak névsorát az ostiai bazilika időtáblázata szerint, mely némely pontban elit a rendestől. A papák száma, IX. Piust is beleszámítva, 257-re rug; és ez igen jelentékeny szám. Ezen papák túléltek egy Nerót, egy Maximinust, egy Diocletiant, látták a hunnok, vandalok, keleti gótok, herulok ropant csapatait, és ezeknek élén híres nevű vezéreket, minő volt egy Attila, Genserich, Alarich és Odoaker, Olaszország első királya. Látták a longobardokat is, látták a német császárokat, a spanyolokat, kik eljöttek boldogítani Nápolyt és Lombárdiát; látták végre a francziákat is VIII. Károlytól elkezdve III. Napoleonig.

— Aláírási fölhívás. Midőn alulírottak a mult 186¹/₂-diki iskolai évben egyleti munkálkodásunk tárgyaul Margotti Jakab a kitünő jelességű „Armonia“ derék szerkesztőjének, szárd parlamenti tagnak „**Roma és London**“ czimű művét választottuk, ezt nevezett munka cél- és korszerűsége s érdekesen vonzó tartalma tekintetéből tevők; ugyanis szívünkben fájó érzellemmel tapasztaltuk s tapasztaljuk jelenleg is, hogy a gonosz lelkű és korlátolt ismeretkörű egyéneknél általános rossz szokásá vált, ha kitünő polgáriasságról, kiszámíthatlan fontosságú egyházi s nagyhorderejű világi intézményekről, világboldogító szabadságról, páratlan közintézetekről s jótékony czélú egyesületekről és a szenvedő emberiség számára emelt épületekről, azoknak tiszta ellátásáról s kezeléséről foly a beszéd, a nagy Angliára s annak világhírű fővárosára, Londonra, hivatkozni; ha pedig aljas szükkeblűségről, eddig ballatlan kényuralomról, sirbolszerű borzasztó börtönökről, a köznép elaljasodásáról, a népnevelés teljes elhanyagolásáról, elviselhetlen adókról, közintézetek hiányáról, kielégíthetlen pénzvágyról van szó: a pápai államokra s főleg Romára, annak független uraira, a pápa-fejedelmekre s ezek tarthatlan kormányzási rendszerére utalni; s míg Albiont a szabadság classikus földje és a polgári műveltség, testi lelki jólét s boldogság Eldoradojaként üdvözölve égig magasztalják, addig a pápai statusokat oly rémbelynek rajzolják, hol minden lépten-nyomon kiéhezett koldus-csapattal, vé-

rengző rablóbandákkal, vagy pedig marczona pápai rendőrügynökökkel találkozik az utazó, kik minden szabadabban nyilatkozót a híres pápi börtönök hűsén józanitanak ki elérhetlen ábrándjaiból. Ezen vétkes, gonosz akaratból, vagy vastag tudatlanságból származó állítások és téveszmék világosan meggyőző ezáfolása végett írta Margotti Jakab nevezett jeles munkáját, mely Romát és Londont ellentétes életképekben állítja az olvasó elé, ki bizonyára, ha egészséges észszel bír s mint becsületes emberhez illő, a nyílt igazság előtt meghajol, a mű figyelmes olvasása után nem fogja többé Londont alaptalan dicséreteivel oly érdemtellenül elhalmozhatni a Tiberis szelíd partjain elterülő szent városnak rovására. Ime mélyen tisztelt olvasó közönség! szerény egyetünk is ez oknál fogva vélte czelszerűnek és hasznosnak nevezett műnek átültetését a magyar irodalom kertjébe, mely az ilyféle terményekben nem eléggé gazdag. Oh, mert ha fáj a jó fiúnak hallani, mint rágalmazták angyalszelid édes anyját az irigy nyelvek, s látni, mint dobálják sárral forrón szeretett édes atyját a gonoszok: bizonyára a jó katolikusok keblében is fáj a szív, midőn hallják, látják, mily alaptalan rágalmaikkal illeti az antikatholikus sajtó édes anyjakat, az üdvözítő egyházat s annak látható fejét, a kereszténység közös atyját. Ily körülmények között kell, hogy mindenki tegyen, mennyit tehet: kell, hogy védelmezze az ártatlant, az igaztalanul elnyomottat. Szerző — mint munkája előszavában őszintén bevallja — a művéhez megkivántató adatokat ernyedetlen szorgalommal és éber figyelemmel hosszú évek során át gyűjtögette, s azok hitelességéről magának esalhatlan tudomást szerezni lelkismeretes kötelességeül ismeré. Erveit többnyire az ellentétes harezosai szolgáltaták kezéhez, s így azok meggyőző hitelességét kisem vonhatja kétségbe. Azon édes remény táplálja szívünket, hogy a mélyen tisztelt magyar olvasó közönség, mely mult évi munkálkodásunk zsenge eredményét, a magyarított Salviant, reményeinket túlhaladó elismeréssel fogadta, jelen munkánktól sem fogja megtagadni szives pártolását. Az általunk kellő gond- és szorgalommal magyarított munka nagy nyolezadrétben, tiszta papíron, beltartalmához illő esinnal leendő kiállítva, s két kötetben, mintegy 35 iven, fog megjelenni. Az első kötet martius hó végével, a második pedig junius hó végével fog a tisztelt aláíróknak bérmentesen megküldetni. Ára egyegy kötetnek 1 frt o. é., mely összeg az egyes példányok vétele után lesz lefizetendő. A megrendelések alábbi czim alatt minél előbb — egyenesen hozzánk intézendők. Győrött, 1863. A győri nagyobb papnövelde Szent-Imre-Egyletének tagjai.

Pályázatok. I. Aradmegyei Medgyes-Bodzás telepítvényes községben újból alapított kántortanítói állomásra, f. évi martius 28-kára eső nyitattik. Évi illeték: 130 frt o. é., vagy e helyett 20 hold lizántföld, 56 mérő buza, 30 mérő árpa, 4 öl szalma, 2 öl fa, alkalmas sak egy holdnyi kerttel, és püspökmegyei stola. Tannyelv: magyar.

II. Aradmegye Elek mezővárosában megürült első elemi osztály tanítói állomásra f. évi martius 26-ra eső nyitattik. Évi illeték: 174 frt o. é., 24 mérő buza, 4 öl fa, és szabad lak. Tannyelv: német, azonban a pályázó a magyar nyelvet is beszélje.

Pályázók kellő okmányokkal felszerelt folyamódványaikát alulírtához — utolsó posta Kevermes, Csanádmegyében — mielőbb beküldjék. Kelt Kevermesen, február 21-én 1863. Mikosevics József, alesperes, kerületi tanfőlgyelő.

Adakozások.

A Sz. István-Társulat által Pesten szerzendő házra.		frt	kr
Mikuska Károly esp.-pleb. Tápio-Györgyén 2-dik részlet		5	—
Szalay József pleb. Tápio-Szelén 2-dik részlet		5	—
Moravszky János nagyabonyi administrator 2-ik részlet		5	—
Tanács János pleb. Rékason 2-dik részlet		5	—
Simon Endre esp.-pleb. Nyiregyházán		6	—
Fekete Mátys pleb. Rakomazon (3 évre)		10	—

A Szent-László-Társulatra.

	frt	kr
Szombathy Ignác gyűjteménye Budán — 8 tag után — (apríl—dec.)	3	78
Szabó Béla 1862- és 1863-ra	1	44
Jedlik Ányos 1863-ra	—	72
Czuczor Gergely 1863-ra	—	72
A lugosi gör. egyesült egyházmegyéből	10	72
A győri püspöki megyéből	600	—
Poroszkay Péter cz. kanonok esp. és romhányi pleb.	18	70

A rozsnyói püspöki megyéből: (rozsnyói kerület: Rozsnyó 37 frt 8 kr, Csetnek 72 kr, Dobschina 14 frt 20 kr, K.-H.-Várallja 11 frt 72 kr; várgedi kerület: Czered 10 frt 8 kr, Gesztete 7 frt 15 kr, Péterfalu 5 frt, Sőregh 1 frt 62 kr; murányi kerület: Jolsva 24 frt 96 kr; garami kerület: Helpa 6 frt, Pohorella 11 frt 70 kr, Polonka 12 frt; füleki kerület: Fülekpüspöki 63 frt, Osgyán 3 frt 11 kr, Guszóna 7 frt 55 kr, Fülék 3 frt 60 kr, Galsa 14 frt 4 kr; losonezi kerület: Losonez 8 frt 50 kr, Litke 6 frt 12 kr, Rapp 4 frt 32 kr, Vilke 90 kr; kis-honthi kerület: Ráho 3 frt 60 kr, Nyüst 1 frt 20 kr, Kokova 1 frt 44 kr, Uzapanyit 1 frt 62 kr, Rimaszombat 15 frt 24 kr; jászói kerület: Debröd 5 frt 10 kr, Jászómindszent 1 frt; zepesi kerület: Gölócz 4 frt 32 kr, Jekelfalu 3 frt 78 kr, Remete 2 frt 70 kr, Szomolnok 15 frt 12 kr, Szomolnok-Hutta 4 frt 14 kr, Vagendrúszl 25 frt 20 kr) összesen . 337 88
Bartal Imre nagy-léghi pleb. 2 68

Az erdélyi püspöki megyéből: (Károly-fehérvári al-esp. kerület: Károly-fehérvár 12 frt 96 kr, Nagyenyed 13 frt 52 kr, Marospart 5 frt 4 kr, Magyar-Igen 8 frt 70 kr, Tövis 5 frt 20 kr; bányakerület: Offenbánya 11 frt 58 kr, Boicza 12 frt 60 kr, Zalathna 21 frt 60 kr; gyergyói kerület: Gyergyó-szent-Miklós 13 frt 68 kr, a kerületi pap-ság részéről 7 frt 96 kr; Seps-Miklósvár és Bárczaság: Brassó 121 frt 62 kr, a perselyből begyűlt 7 frt 29 kr, Törösvár 21 frt 70 kr, hunyadi kerület: Hátszeg 19 frt 88 kr, Vajda-Hunyad 21 frt 30 kr; torda-aranyosi kerület: Felvinez 9 frt 62 kr, Torda 39 frt 62 kr; erzsébetvárosi kerület: Medgyes 10 frt 88 kr, Segesvár 1 frt 44 kr, Kiskapus 2 frt 88 kr; székelyudvarhelyi kerület: Kadicsfalva 1 frt 44 kr, Zetelaka 2 frt 16 kr, Vágás 2 frt 88 kr, Lővéte 1 frt 44 kr, Parajd 10 frt 38 kr, egyes tagok adakozásai 7 frt 47 kr, Udvarhely 121 frt 62 kr; marosi kerület: Jobbágytelke 6 frt; kolos-dobokai kerület: Kide 72 kr; belső-szolnoki kerület: Oláhlápos 1 frt, Magyarlápos 5 frt 4 kr, Kapnikbánya 10 frt; egyes adakozók: ft. András István kanonok 30 frt, ft. Vajda Ignác 1 frt) összesen . 569 18

Az esztergomi érseki megyéből: (komáromi kerületből 15 frt 12 kr, sellyei kerületből 44 frt 51 kr, hédervári kerületből 63 frt 8 kr, érsekújvári kerületből 107 frt 42 kr, szeneczi kerületből 7 frt 92 kr, szalkai kerületből 26 frt 70 kr, dunaszerdahelyi kerületből 59 frt 24 kr, szent-jánosi kerületből 3 frt 16 kr, Krigovszky sasvári esperes 2 frt, radosnai kerületből 3 frt 60 kr, szeredi kerületből 29 frt 24 kr, szomolányi kerületből 8 frt 98 kr, krakováni plebániából 135 frt 85 kr, vedrői plebániából 35 frt 42 kr és 20 frtos nemzeti államkötvény, nagykosztolányi kerületből 16 frt 82 kr, mijavai kerületből 17 frt 16 kr, szemcepi kerületből 41 frt 20 kr, hédervári kerületből 67 frt 88 kr, bajóthi kerületből 7 forint 68 kr, báthi kerületből 13 frt, Nagy-Szombat városából 34 frt 24 kr, jókeői kerületből 20 frt 70 kr, felsőthuri plebániából 13 frt 60 kr, esejthai kerületből 87 frt 80 kr, ekeesi plebániából 14 frt 40 kr, udvardi kerületből 21 frt 88 kr, vadkerti kerületből 39 frt 80 kr, somorjai kerületből 30 frt 78 kr, kékkői kerületből 15 frt 28 kr, ezifferi plebániából 60 frt 11 kr, boldogfalvai plebániából 1 frt, urményi kerületből 4 frt 80 kr; összesen . 1050 27
és 20 frtos nemzeti államkötvény.

Kiadja a **Szent-István-Társulat.** — Felelős szerkesztő: **Szabóky Adolf.**

Nyomatott Pesten, Emich Gusztáv, magyar akadémiai nyomdásznál (Barátoktere 7. sz.)